

(1654) hoz jellemző szövegrészeket. — A 8. füzetben E. DARMSTÄDTER Franz v. KOBELL, a galvanografia feltalálójának érdemeit méltatja. — G. MENZ a könyvforgalomnak a gazdasági életben elfoglalt sajátos helyzetét világítja meg *Das Buch als Ware und Wirtschaftsfaktor* című tanulmányában. — H. SCHREIBER, *Bucheinbände der Renaissance mit Rollen und Platten* cím alatt gondos tanulmányban HAEBLER nemrég megjelent jelentős könyvéhez «Rollen und Plattenstempel des 16. Jahrhunderts» közül kiegészítő adalékokat. — Értékes cikkek világítják meg a nyomdászipar művészeti oldalát is; P. KERSTEN a modern francia és német kötetművészet irányait teszi összehasonlítás tárgyává; R. BRAUNGART a bélyegnyomás művészi kialakításáról értekezik. — A *Buchkünstler und Gebrauchsgraphiker der Gegenwart* rovatban Georg SALTER berlini illusztrátor-tervező művészetét ismerjük meg. SALTER színházi dekorációk tervezésével kezdte pályáját; ma kiváltképpen könyvborítéktervezéssel foglalkozik; ezen a téren ötletei eredetisége, néha szinte a brutalitással határos realizmusa nagy jelentőséget biztosítanak számára. — A nyomdaüzem technikai részét illető tanulmányok közül különösen figyelemreméltó R. RUSS cikke *Vom jetzigen Stand der Reproduktionstechnik*. NICOLAUS háromfolytatósos közleményben amerikai útján tett tapasztalatairól számol be, különös tekintettel a technikai újításokra. — A tartalmas füzetek tanulmányi részét a gazdag szakirodalom bő ismertetése egészíti ki.

DR. BARTHA DÉNES.

Le Bibliographe Moderne. 1928 július — 1929 december. 142—144-es együttes szám mellyel 1930 végén befejezte XXIV-ik kötetét. Paul M. BONDOIS: *Un projet d'organisation des archives municipales* c. cikkében ismerteti LENGLET abbának 1750-ben beadott tervezetét, melyben a városi levéltárak egységes szabályok szerinti leltározását, az ügydarabok számon- és rendbentartását javasolta. A terv azzal az indokolással, hogy pénzbe kerül, félretetett. Félix HERBET a Fontainebleau-i könyvtár történetét közli. Pierre MAROT a lotharingiai levéltár oklevelei visszaadásának időpontját állapítja meg. H. CHABAUT: *Les débuts de l'industrie du papier dans le Comtat-Venaissin aux XIVe — XVe siècles* címen eredeti okmányok közlésével jellemzi e délfraancia terület (Avignon a székhelye) első papirosmalmainak történetét. Ernest COYECQUE részletesen ismerteti a közjegyzői levéltáraknak állami ill. városi levéltárakban leendő elhelyezésére vonatkozó 1928. évi március 14-iki törvényt, történetét és az első alkalmaztatását Párizsban. E törvény a közjegyzők irodájában őrzött és 125 évnél régebb okmányokra vonatkozik. Amilyen önként érthető, hogy e már csak történelmi értékkel bíró okmánytömegnek nyilvános levéltárakban a helye, épp oly nehéz volt azt keresztül vinni. Vaskalaposág, féltékenység, maradiság, a családi, vagyoni-titkokat féltők akadékoskodása 1864 óta állotta útját annak, hogy ez az egységes javaslat korább öltön testet (s így is csak egy szavazattöbbséggel ment keresztül a francia szenátusban). A közjegyzői irodák kézről kézre menvén, az előd irattömegéből az utód gyakran csak azokat veszi át, melyekre szükség lehet, tehát az újabbkoriakat, míg a régi írásokat a volt közjegyző családjánál hagyja, ahol azután e nagy terhet jelentő írástömeg padlásra, pincébe kerül, s előbb-utóbb elpusztul. E közjegyzői irattárakban a XVI-ik századból őrzött okmányok nagy számban találhatók. COYECQUE a törvény szövegét is közli s

igen helyesen hozzáteszi, hogy nem elég az, ha egy törvényt megcsináltak, azt keresztül is kell vinni. A keresztülvitel módjára ad igen talpraesett utasítást, melyet ő alkalmazott a levéltárak átvételénél s egyúttal közli 70 átvett közjegyzői irattár darabszámát és a segédmunkaerővel, az átvételre fordított órák számát is. Igen kitűnő e folyóirat krónika rovata melybe mindenfelől pontos értesülések futnak be. Ezek közül csak a következő két hírt ismétlem a tanulság kedvéért. Magyar bibliografia. Megjelent a Magyar Életrajzi Lexikon *néhány füzete*. . . stb. Román bibliografia. Megjelent a Contributsioni a la bibliografia româneasca *harmadik kötete*. . . stb.

I. K.

Magyar Grafika. 1930. XI. évf. 7—12. számok. A kettős számokban megjelent folyóirat 7—8-as füzetét az a különlapon mellékelte híradás vezeti be, hogy WANKÓ Vilmos, ki két és fél évig távol tartotta magát a folyóirattól, újból bekapcsolódott a Magyar Grafika «szakkulturális feladatainak irányításába». *Miből áll és mit akar az új tipográfia* a címe Jan TSCHIHOLD cikkének, amely szerint «amellett, hogy nincsenek történelmi mintaképei, legjobban jellemzi még a modern tipográfiát az, hogy szereti az új technikai eljárások alkalmazását» s mindazt ami ebből következik: gépszédést, fényképeket és fényképezési eljárásokkal készült képeket, normalizálást, olcsó könyveket s így tovább. Végezetül, összesítésképpen, az elvetett régi szabályok pótlásául átveszi Karl TEIGE (Prága) tantételeit, amelyek nagyon harciasan hangzanak pl: «Tradícióktól és előítéletektől való felszabadulás.» «Egy plakát, amelynek messziről fel kell tűnnie, más feladat elé állítja a tipografust, mint egy tudományos könyv vagy egy verses-kötet.» GEYER Raoul: *Párizsi levél a szakoktatásról* címen összefoglalja az ottani szakoktatási intézeteket s mindama helyeket, hol könyv dolgában okulni lehet. Kár, hogy a lelkesedés fölényeskedésre ragadtatja s végül kijátsza a nagy ágyút, mondván: «És tudod-e testvér, hogy Pestről Párizsig igen hosszú az út?» Persze hogy hosszú, de hosszú az az idő is, amellyel a franciák korább kezdhették kultúrájuk fellendítését és hosszú az a számjegy is, amely Párizs gadagságát jelzi. . . Löwy László: *A mélynyomás általános elterjedésének lehetőségeiről* értekezésén, a mélynyomásos eljárásról s a vele kapcsolatos munkálatokról ad általános képet. *Az ólom: vére a nyomdának* rámutat a gépszédők s általában a nyomdászok ama hibájára, hogy a betűólommal nem törődnek, azzal nem bánanak a kellő szakértelemmel (túlhevítés) s nem figyelnek annak felfrissítésére, pihentetésére. PÉTER András a *Régi egybázművészeti kiállítás*-nak miniatűrjeit, könyveit és kötéseit ismertette. Igen kedves a rövidített név mögé rejtőzött (— BÖKE —) író *Az én első szedésem* című kis elbeszélése. — A 9—10 sz. füzet újítást hozott. Ezentúl a lapnak állandó melléklete lesz a *Nyelvművelő*, mely a «magyar nyelvhelyesség és helyesírási kérdések megvitatására» fog szolgálni. Igen helyes gondolat. Az abban felmerülő kérdések, így nemcsak a közelálló szakemberek, hanem távolabbi körök hozzászólására is alkalmat fognak nyújtani. Így mindjárt a Magyar Grafika e füzetében PÉCSI Józsefnek *Fotó és reklám* címen olvasható, tárgyát illetőleg igen érdekes cikke is, nyelvhasználat, sőt nyelvrontás szempontjából a Nyelvművelő kritikai kése alá veendő. Ebben a cikkben arról van szó, hogy a fényképezést a reklám szolgálatába kell állítani s hogy erre igen alkalmas mód az, ha a fényképfelvételekből megfelelő részt vagy több